

Generaal buiten dienst **Peter van Uhm** over de Navo-top

'Ik gun mijn kleinkind een goede toekomst'

Den Haag is dinsdag en woensdag gastheer van de Navo-top. Generaal buiten dienst Peter van Uhm maakte meerdere Navo-conferenties mee. 'Als wij weerbaar willen zijn, moet er veel gebeuren.'

Bakkerszoon Peter van Uhm bereikte als militair het hoogst haalbare: hij werd op 17 april 2008 Commandant der Strijdkrachten. Een dag later sneuvelde zijn zoon Dennis als militair in Afghanistan door een bembom.

Zijn wereld stortte in, bekende hij in 2018 aan Kefah Allush in het bekronde interview van *De kist*. Even twijfelde hij of hij moest aftreden. "Maar dan zouden mijn vrouw en ik niet alleen onze zoon verliezen, maar ook alles waar hij en

wij zelf in geloofden. En dat kon niet gebeuren", zei hij toen.

Hoe kijkt u terug op die beslissing?

"Ik vroeg van mijn militairen altijd om door te gaan waar anderen stoppen.

'Zolang wij onze defensie op orde hebben, geloof ik dat er geen oolog komt'

"Iedere Navo-top is belangrijk, het is goed dat de leiders elkaar regelmatig zien. Het belang van de Navo is sinds mijn vertrek wel anders. Toen was het gericht op missies, zoals in Afghanistan. En nu is de Navo weer terug bij haar hoofdtak: de verdediging van het nationale gebied en dat van het bondgenootschap. Door de oorlog in Oekraïne is Europa wakker geworden. We leven in een zorgwekkende tijd."

Is het terecht dat de Navo zegt dat we ons zelf ook moeten voorbereiden op oorlog?

"Geweld moet het laatste redmiddel zijn. Maar zolang mensen als Poetin geweld als een legitiem middel zien om hun doelen te bereiken, moeten wij zorgen dat zulke lui begrijpen dat ze met ons geen grappen moeten uithalen. Daarom moeten we met de Navo ervoor zorgen dat we voldoende afschrikingsmiddelen hebben. Zo voorkom je juist dat je die krijgsmacht moet inzetten. Als we onze defensie op orde hebben, geloof ik niet dat er direct oorlog komt."

Bereidt het gezin Van Uhm zich thuis voor?

"Mijn vrouw vroeg onlangs: 'Moet ik extra water in huis halen?' 'Wat mij betreft niet', zei ik. 'Maar als het jou rust geeft.' Dus heeft ze flessen water in huis gehaald."

Wat betekent 'op orde hebben' voor de gewone Nederlander?

"Als wij weerbaar willen zijn, moet er veel gebeuren. We hebben onze infrastructuur voor zwaar militair materieel en de beveiliging van onze havens, ICT en waterhuishouding sinds de Koude Oorlog verwaarloosd. Om alles draaiende te houden tijdens een mogelijk conflict zou iedereen in de samenleving een rol moeten krijgen, zoals destijds met de Bescherming Bevolking."

Een militaire dienstplicht?

"Daar ben ik geen voorstander van. Militair zijn is een vak, dat leer je niet met een spoedcursus. Ik pleit wel voor een maatschappelijke dienstplicht. De Nederlandse jeugd zou zich verplicht een periode nuttig moeten maken voor de samenleving, in plaats van een tussenjaar nemen en feestvieren in het buitenland. Bijvoorbeeld in het onderwijs, de zorg of de natuur. Of Defensie natuurlijk. Het helpt ook tegen de polarisatie. Als ik vroeger tien dienstplichtigen, ongeacht kleur of opleiding, in een ruimte bij elkaar zette en een opdracht gaf, hadden ze die binnen een paar dagen met z'n allen geklaard. Dienstplicht verbindt."

U nam in 2012 afscheid als militair.

U had vast niet verwacht dat u nog altijd veelvuldig in de media zou zijn. En dat u samen met generaal b.d. Mart de Kruif een podcast over oorlog zou maken en theatercolleges erover zou geven?

"Het houdt me lekker bezig. Maar dat Mart en ik meer dan honderd afleveringen van de podcast *Veldheren* zouden maken en zo'n zestig theatercolleges per jaar erover zouden geven? Liever had ik er een paar gedaan, omdat de oorlog dan voorbij was. Dat meen ik. De wereld is er niet veiliger op geworden sinds mijn vertrek. Als opa gun ik mijn kleinkind een goede toekomst."

► NAVO-LEIDERS BIJ DE KONING | NPO 1 | NOS | 20.35

Hoe zou ik dan kunnen stoppen op zo'n moment? Wat voor voorbeeld geef je dan? Het was de enige juiste keuze, ook al wist ik toen niet of ik het zou kunnen. Proberen moest ik het."

Den Haag is gastheer van de Navo-top. Als commandant heeft u er veel meegemaakt. Wordt dit een van de belangrijkste ooit?